

05.01.2016

528/00.01.013/2015

Helsingin kaupunginhallitus
kirjaamo@hel.fi

Viite
HEL 2015-013472

HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUKSEN LAUSUNTOPYYNTÖ HSL:LTÄ KOSKIEN YRJÖ HAKASEN TOIVOMUSPONTTA

Helsingin kaupungin vuoden 2016 talousarvion sekä vuosien 2016–2018 taloussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä on hyväksytty Yrjö Hakasen toivomusponsi, jossa *valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää mahdollisuudet ehkäistä HSL:n lippujen hintoihin esitettyjä suuria korotuksia ja kiirehtiä Raide-Jokeria* (Kvsto § 328, 2.12.2015).

HSL:n hallitus on kokouksessaan 27.10.2015 päättänyt matkalippujen hinnoista vuodelle 2016. Päätöksen mukainen lippujen hintojen keskimääräinen korotus vuodelle 2016 on 4,9 % (Helsingin sisäisten lippujen osalta 5,1 %). HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosille 2016–2018 arvioidaan lippujen hintojen keskimääräisen korotustarpeen vuodelle 2017 olevan n. 11 %.

HSL:n toimintatuotot muodostuvat lähinnä kahdesta erästä, lipputuloista sekä kuntien maksamasta tariffituesta (kuntaosuudet). HSL:n yhtymäkokouksen ja PKS-omistajaohjauksen mukaan kuntien maksuosuudet (subventiotaso) saavat olla enintään 50 % HSL:n kustannuksista. Vuoden 2016 talousarvio valmisteltiin siten, että kuntien subventiotaso oli em. maksimi 50 %. Kun jäsenkuntien liikenteen palvelutaso oli määritelty jäsenkuntien haluamalle tasolle ja kustannukset tarkentuneet vastaavasti, jäi lippujen hintojen keskimääräiseksi korotustarpeeksi hallituksen 27.10.2015 päättämä 4,9 %.

Vuosien 2016 ja 2017 lippujen hintojen korotustarpeet johtuvat seudun merkittävistä liikenneinfrastruktuuri-investoinneista. HSL:n perussopimuksen sekä infrasopimusten mukaan jäsenkunnat voivat laskuttaa HSL:ltä osan sovittujen rahoittamiensa joukkoliikenneinvestointien kuluista (50 % pääoman poistosta ja koroista sekä täysimääräisesti infran hallinto- ja ylläpitokulut; ns. uusien joukkoliikenneinvestointien osalta otetaan huomioon myös rakennusaikaiset korot).

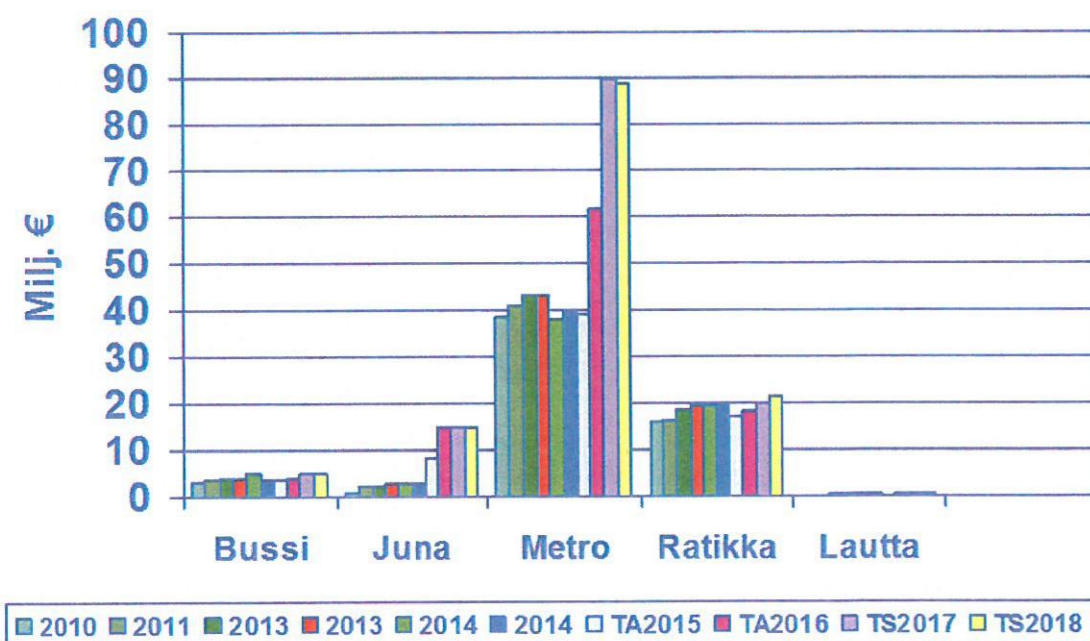
Vuoden 2016 lippujen hintojen korotukset johtuivat pääosin Länsimetron käyttöön otosta elokuussa 2016, sillä Espoon kaupunki pystyy vuonna 2016 laskuttamaan em. erät kyseisen joukkoliikenneinvestoinnin kulusta aikaväliltä 15.8. – 31.12.2016 (4,5 kk:n osalta). Toinen – tosin Länsimetroa selvästi vähemmän - HSL:n infrakustannuksia kasvattava investointi on vuonna 2015 käyttöön otettu Kehärata. Vuoden 2016 osalta Vantaan kaupunki pystyy laskuttamaan Kehäradan investointikustannuksia HSL:ltä 12 kk:n osalta

05.01.2016

528/00.01.013/2015

(vuonna 2015 vain käyttöönoton 1.7.2015 jälkeiseltä ajalta eli 6 kk:lta). Vuonna 2017 Länsimetro on käytössä jo koko vuoden, jolloin investointikustannusten laskutus kattaa jo 12 kk, mistä pääasiassa johtuen arvioitu tämän hetkinen keskimääräinen lippujen hintojen korotustarve vuodelle 2017 on noin 11 %.

Jäsenkuntien HSL:ltä laskuttamat infrakustannukset nousevat vuoden 2015 yhteensä noin 70 M€:n tasosta vuonna 2016 noin 100 M€:oon ja edelleen vuonna 2017 noin 130 M€:oon. Infrakustannusten kasvua kuvaa alla oleva kaavio.

Päättyessään 27.10.2015 kokouksessaan lippujen hinnoista, HSL:n hallitus kehotti HSL:ää valmistelevaan omistajakuntien päätöksenteon ja omistajaohjauksen pohjaksi laskelman siitä, miten joukkoliikenneinvestointien aiheuttama infrakustannusten kasvu ei jatkossa vaikuttaisi lipunhintoihin yhtä voimakkaasti kuin nykyään. Hallituksen evästyksen mukaan laskelman tulee sisältää vaihtoehtoisia malleja kuntaosuuksien tasosta, subventioasteesta ja infrakustannussopimuksen mahdollisesta uudelleen muotoilusta HSL:n jäsenkuntien kesken ja sen tulee olla käytettävissä HSL:n vuoden 2017 talousarvion valmistelussa.

HSL:n yhtymäkokous päätti 17.11.2015 kokouksessaan hyväksyessään HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2016–2018, että HSL aloittaa omistajakuntien väliset neuvottelut kuntaosuuksien tasosta, subventioasteesta ja infrakustannusten mahdollisesta uudelleen jakamisesta siten, että lipunhintojen korotustarve taloussuunnitelmakaudella pienenee.

05.01.2016

528/00.01.013/2015

HSL:n hallituksen ja yhtymäkokouksen päätösten mukaisesti HSL on joulukuussa 2015 lähestynyt jäsenkuntia ja pyytänyt niitä nimeämään edustajansa em. neuvotteluihin.

HSL osallistuu merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja koskevien selvitysten ja suunnitelmien tekoon yhdessä jäsenkuntien, liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenneviraston ja Uudenmaan ELY:n kanssa. Raide-Jokerista laaditaan parhaillaan hankesuunnitelmaa, jonka tavoitteena on suunnitella rata, siihen liittyvät pysäkit, vaihtoasemat ja varikko sekä radan toteuttamisen edellyttämät katujärjestelyt ja muut hankesuunnitteluvaiheeseen liittyvät asiat sillä tarkkuudella, että Raide-Jokerin hankepäätöstä varten saadaan riittävä tieto radan kustannuksista, toteutettavuudesta ja vaikutuksista. Lisäksi hankkeesta laaditaan hankearviointi Liikenneviraston tuoreimpien hankearviointiohjeiden mukaan.

Hankesuunnitelma ja hankearviointi valmistuvat tammikuussa 2016. Hanke on yksi Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015:n kestävien kulkutapojen palvelutasoa nostavista toimenpiteistä. Raide-Jokeri kehittää raideliikennettä liikennejärjestelmän runkona ja vahvistaa runkoverkkoa poikittaisilla yhteyksillä. Raide-Jokeri sisältyy HLJ 2015 – suunnitelman vuosina 2015–2025 aloitettaviin infrastruktuurin kehittämishankkeisiin. HLJ 2015 –suunnitelma hankeohjelmineen hyväksyttiin HSL:n hallituksessa 3.3.2015 sekä muissa seudun kunnissa kevään 2015 aikana.

Raide-Jokerin toteuttaminen voidaan aloittaa kun Helsinki ja Espoo ovat tehneet hankkeesta rakentamispäätöksen ja hankkeen rahoitus on vahvistettu. Hankkeen rahoituksen lähtökohtana on valtiolta haettava 1/3 valtionavustus hankkeen toteutuksen ja rakentamisen kustannuksiin.

Raide-Jokeri tuo osaltaan lisää korotuspaineita lippujen hintoihin kasvavien infrakustannusten johdosta.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihtniemi
toimitusjohtaja

Ilkka Heinänen
talous- ja hallintojohtaja

TIEDOKSI

HSL:n kirjaamo